

In gesprek

bij hoofdstuk 17

Deze lessuggestie lijkt veel op de oefening bij hoofdstuk 17 in het boek.

Houd een groepsgesprek over een actueel maatschappelijk onderwerp. Je kunt hierover een stelling (dan bevorder je debat) of een vraag (dan bevorder je dialoog) formuleren. Kies wel een onderwerp waar de kinderen met enige kennis van zaken over kunnen spreken, dus voer geen gesprek over bijvoorbeeld kernenergie als ze daarover niets weten. Je kunt er ook eerst voor zorgen dat de kinderen de benodigde kennis krijgen.

Deel vervolgens kaartjes uit aan de kinderen (ze mogen elkaar die kaartjes niet laten zien) waarop je instructies hebt gezet over de opstelling in het gesprek:

- ▶ Kaartje 1: je stelt je soft op! Dit betekent dat je wel je mening naar voren kunt brengen, maar dat je bereid bent die mening op te geven voor een betere. Je kunt bijvoorbeeld steeds als je een mening naar voren brengt ook vragen of er iemand is die een betere mening heeft.
- ▶ Kaartje 2: je stelt je gesloten (*rigide*) op! Dit betekent dat je je mening naar voren brengt en er dan niet meer van afwijkt, wat anderen ook zeggen. Als je niet meer weet hoe je goed moet reageren op argumenten van anderen, grijp je terug op wat je eerder gezegd hebt.
- ▶ Kaartje 3: je volgt anderen in hun mening! Breng niet meteen iets naar voren, maar wacht even af tot enkele anderen hun meningen hebben gegeven. Kies dan een van hen uit en zeg dat je het helemaal met hem eens bent. Blijf die persoon consequent volgen in zijn mening.
- ▶ Kaartje 4: je stelt je beweeglijk (*flexibel*) op! Je brengt je ideeën naar voren, maar luistert ook goed naar wat anderen zeggen. Gebruik de meningen van anderen in wat je zegt, reageer op hen door hun argumenten te herhalen en te vertellen wat je ervan vindt, los van wat je eerder hebt gezegd.

Jij leidt het gesprek en probeert ervoor te zorgen dat iedereen aan bod komt, zodat de kinderen in staat zijn hun rol te vervullen.

Nagesprek

Dan voer je met elkaar een nagesprek. Hierin kunnen de volgende vragen aan de orde komen:

- ▶ Merkte je van elkaar welke opdracht op de kaartjes stond? Waaraan merkte je dat?
- ▶ Hoe heb je je eigen opstelling ervaren? Was het moeilijk dit consequent vol te houden? Wanneer was het moeilijk en waar kwam dat door? Wanneer ging het je wel goed af?
- ▶ Hoe was het om met iemand te communiceren die heel open (soft) is of juist heel gesloten, enzovoort? Welke invloed heeft dat op de ander(en)? Welke invloed heeft dat op het gesprek?
- ▶ Wat heb je geleerd over het onderwerp waarover je hebt gepraat? Heb je daarover een ander inzicht of idee gekregen? Of juist niet? Wat was de invloed van jullie opstelling hierop?
- ▶ Heeft het gesprek invloed gehad op hoe jij je plaats in de samenleving ziet, bijvoorbeeld op hoe de samenleving invloed op je heeft of wat je kan bijdragen aan de samenleving?

Literatuur

- Anthone, R. & Mortier, F. (2007). Socrates op de Speelplaats. Leuven: Acco.
- Bartels, R. (2007). Kinderen leren filosoferen. Utrecht: Agiel.
- Bartels, R. & Rossum, M. van (2009). Filosoferen doe je zo. Budel: Damon.
- McCall, C. (2010). Teachers guide to wondering. EPIC Publishing.